

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Sense cap sentit

El nostre món, i la nostra vida de cada dia, es veuen constantment trasbalsats en el nostre intent de fer-los previsibles i de carregar-los de sentit. A més, aprenem a viure avui com si demà hagués de tornar inexorablement, carregat amb tot el nostre paisatge, familiar, escolar, de treball. Com si mai no s'hi hagués de produir cap esgarrinxada ni cap interrupció. Alhora, com més regularment ens sentim amenaçats pels fets dramàtics, més necessitat tenim de reconstruir les nostres certeses per seguir endavant. Un treball titànic que la realitat s'ocupa regularment de desfer.

DARRERAMENT, PERÒ, la mena de daltabai-xos que desestabilitzen la nostra vida quotidiana ens toquen de més a prop. No és que les desgràcies que cauen lluny no ens preocupin, però les que tenim a prop ens desconcerten i, el que és pitjor, ens desconsolen. Només fa tres setmanes, va ser l'avió estavellat als Alps i les 150 morts innecessàries. I ahir va ser l'alumne que amb tretze anys agredia companys i mestres i que, gratuïtament, segava la vida d'un jove professor. Morts inútils, sense cap causa ni cap raó que les pugui, no ja justificar, sinó ni tan sols explicar.

SÉ MOLT BÉ QUE paral·lelament, al món, cada dia hi ha tantes o més morts que també són injustificables. Cap mort per voluntat aliena no ho és, de justificable. Als 150 de l'avió dels Alps els van seguir els prop també de 150 estudiants de la Universitat de Garissa, a Kènia. I al professor mort a Barcelona, l'han precedit centenars de morts a la barcassa enfonsada al Mediterrani. Però com que el valor de cada persona és incommensurable, la magnitud d'una tragèdia multitudinària en cap cas disminueix la magnitud d'una tragèdia individual. Veure la cara del dolor per una sola vida escapçada perquè sí, sense remei, produeix esgarrifances.

PERÒ, ¿NO HI HA CAP diferència entre els passatgers morts als Alps i els estudiants morts a Kènia? ¿No hi ha cap diferència entre el jove professor de ciències socials i els centenars de morts que volien arribar a les costes de Sicília? Sí. N'hi ha una d'immediata, que és la proximitat. No és que la llunyania ens faci insensibles moralment, però no vivim de la mateixa manera l'impacte emocional que produeix el que tenim més a prop i el que passa enllà. I també n'hi ha una altra que, en aquests casos, explica el plus d'angoixa que ha acompanyat les informacions sobre les desgràcies que ens han estat més properes. I és que els morts de Kènia i els del Mediterrani tenen unes cau-

MARTA PÉREZ / EFE

.....

No vivim de la mateixa manera l'impacte emocional que produeix el que tenim més a prop i el que passa enllà

ses que, si bé no fan menor la tragèdia, si més no, l'expliquen. Encara més: el fet que tinguin causes conegudes i, fins a un cert punt, previsibles, pot fer-nos sentir més profundament indignats per la desídia dels que hi podrien posar remei. I la indignació ja és una via de sortida per al dolor que causen.

EN CANVI, AQUESTES tragèdies que s'han produït i han impactat el nostre entorn més immediat, ni era fàcil veure-les venir, ni tenen una raó que les expliqui o que assenyali culpabilitats i que ens pugui indignar. Un suïcidi, un brot psicòtic, són resultat de malalties les conseqüències de les quals no tenen cap sentit. Les guerres, les màfies de la migració, tenen causes estructurals i es pot perseguir les persones que hi posen cara i ulls. Dels malalts, però, només ens en podem compadir. A les malalties és difícil buscar-los culpables. I és una gran mesquinesa aprofitar aquesta expressió de la fragilitat humana per començar a fer sermons moralistes sobre els valors que "s'inculquen" als nostres joves. Però, certament, que n'és de difícil d'acceptar una mort inútil i sense sentit!